

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto
Rikoksentorjunta ja seuraamukset

Pöytäkirja

17.10.2022

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamistyöryhmän 16. kokous

Aika 23.9.2022 klo 13.30 – 15.30

Paikka Teams

Osallistujat Juho Martikainen, Katariina Paakkanen, Riitta Marttila, Niina Huotari, Jere Lumme, Sakari Haataja, Jaakko Haaparanta, Tero Pitkänen, Sami Tolsa, Mari Männistö, Marja Kiiski, Antti Sundberg, Inka Grönqvist, ~~Niina Kallio-Nordlund~~, ~~Heini Färkkilä~~, ~~Riitta Haapasaari~~, Laura Sairanen

1 Tietojärjestelmähankkeen tilanne

Käytiin läpi tietojärjestelmähankkeen tilanne. Kilpailutus etenee.

2 Uhkasakon muuntokelpoisuus

Keskusteltiin uhkasakkojen muuntokelpoisuudesta. Todettiin, ettei käytettävissä ole tietoa, jonka perusteella uhkasakkojen muuntokelpoisuuden vaikutuksia voitaisiin arvioida. Asia edellyttäisi tutkimusta.

Työryhmä katsoi, ettei ulosottomenettelyn ja oikeudenkäynnin turvaamiseksi määrättyjen uhkasakkojen muuntokelpoisuutta ole tässä yhteydessä perusteltua poistaa. Muutos edellyttäisi varmempaa tietoa sen vaikutuksista. Työryhmässä nähtiin riskejä siinä, että erityisesti oikeudenkäyntien sujuvuus voisi kärsiä, jos istunnossa läsnäolon vuoksi määrättyjen uhkasakkojen muuntamisesta luovuttaisiin. Sama riski liittyy ulosottomenettelyyn.

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Työryhmä piti perusteltuna, että tuomioistuin voisi jättää uhkasakon muuntamatta, jos sakotetulle on tuomittu samassa asiassa rikosoikeudellinen rangaistus. Kohtuullisuussyistä tällöin olisi perusteltua, ettei uhkasakkoa tarvitse muuntaa vankeudeksi.

Päätettiin edetä ehdotettujen rikoslain 2 a luvun 7 §:n pykälämuotoilujen pohjalta.

Keskusteltiin siitä, miten syyttäjä ja tuomioistuin saisivat tiedot ns. konkurrenssitilanteista, joissa sakon tai uhkasakon voisi jättää muuntamatta rikoslain 2 a luvun 6 tai 7 §:n nojalla. Todettiin, että asia edellyttää keskustelua tietojärjestelmähankkeen kanssa.

3 Valtioneuvoston asetus sakon täytäntöönpanosta

Käytiin keskustelua asetuksen pykälistä, joissa säädetään muuntorangaistusmenettelystä.

Esitettiin, että 11 §:ää muokataan siten, että tietojen ilmoittamisvelvollisuudesta poistetaan tarkemmat maininnat menettelyistä ja säädetään vain yleisesti tietojen toimittamisesta oikeusrekisterikeskukselle, syyttäjälle ja tuomioistuimille. Keskusteltiin myös tietojärjestelmien rajapinnoista ja katsottiin, että säännös tulee muotoilla tietojärjestelmätoteutuksen mukaan

Katsottiin, että 12 §:ssä viittaus käräjäoikeuteen muutetaan viittaukseksi tuomioistuimiin. Käytännössä syyttäjä ja tuomioistuin voisivat itse päästä tarkastelemaan maksutietoja, jolloin tietoja ei olisi tarpeen toimittaa. Päätettiin muokata säännöstä tulevan tietojärjestelmätoteutuksen mukaisesti.

Katsottiin 14 §:n osalta, että syyttäjän tulee tehdä ilmoitus myös tuomioistuimelle.

Muutoin päätettiin edetä ehdotusten mukaisesti.

4 Menettämisseuraamus

Käytiin keskustelua menettämisseuraamusta koskevasta sääntelystä.

Keskustelussa nostettiin esille viranomaisten velvollisuuksiin liittyvät toimivaltakysymykset ja täytäntöönpanomenettelyn menettelytapasäännösten suppeus.

Alustavina ajatuksina viranomaisten tehtävänjaosta esitettiin seuraavia huomioita.

Poliisin on luontevinta hoitaa tiettyjen omaisuuslajien, kuten aseiden ja huumeiden täytäntöönpanoa. Sen sijaan ulosoton voisi olla luontevinta hoitaa tiettyjen harvinaisempien omaisuuslajien, kuten kiinteistöjen, menettämisseuraamuksen täytäntöönpano. Täytyy kuitenkin vielä selvittää, miten toimivalta ulosoton ja poliisin välillä rajattaisiin. Esiin nousi esimerkiksi virka-avun mahdollisuus.

Täytäntöönpanomenettelyyn puolestaan liittyy kysymyksiä esimerkiksi sivullisen oikeussuojasta, menettelystä sellaisen omaisuuden suhteen, joka ei ole viranomaisen hallussa ja tuomioistuimen määräämiin vaihtoehtoihin menettämisseuraamuksiin. Ongelmakohtaksi nostettiin myös täytäntöönpano tilanteissa, joissa tietokoneelta tulisi poistaa tiedostoja, mutta palauttaa tietokone muutoin. Poliisi ei katso voivansa tietoteknisistä syistä toteuttaa tällaisia päätöksiä.

Myös Tullin ja Rajavartiolaitoksen mielipidettä heidän täytäntöönpanovaltaansa kuuluvien asioiden osalta selvitetään jatkotyön aikana.

Sovittiin, että keskustelua jatketaan ja eri hallinnonaloilta selvitetään laajemmin kokemuksia ja näkemyksiä täytäntöönpanotehtävien jakamiseen eri viranomaisten kesken menettämisseuraamusta koskevissa asioissa.

5 Muut mahdolliset asiat

Seuraava kokous 3.11 peruutetaan ja 29.11 kokoukselle pyritään löytämään uusi, ORK:n jäsenille paremmin sopiva aika.

Lainsäädäntöneuvos

Katariina Paakkanen